

turale est, cum unum sufficiat ad honestam sustentationem (2), et varia munera ab uno eodemque recte nequeant obiri. — S. Lig. n. 117. et seq.

1083. — QUAER. 4° *Quaenam causae pluralitatem beneficiorum coonestent?*

Resp. Iuxta commune Doctorum iudicium sunt sequentes: 1° necessitas Ecclesiae, scilicet si desint alii ministri idonei; 2° utilitas Ecclesiae, nempe si unus solus, licet absens, censeatur magis esse profuturus sua auctoritate, doctrina, prudentiaque, quam alius; 3° praerogativa meritum, scilicet si quis doctrina, consilio, etc. inter alios praestaret, etc. — S. Lig. n. 118.

III. De amissione beneficiorum.

1084. — Beneficia possunt quatuor modis amitti: 1° per mortem beneficiati, quia personis tantum conceduntur; 2° per dispositionem iuris ipso facto propter enormia quaedam crimina; 3° per sententiam iudicis propter crimina non tam enormia (3); 4° per dimissionem spontaneam seu resignationem.

Resignatio vero duplex est: 1° *tacita*, v. gr., si quis Religionem ingrediatur; 2° *expressa*, si fiat coram Superiore acceptante. Haec vero est vel simplex vel conditionata, prout nempe fit simpliciter sine conditione, vel conditione aliqua apposita, scilicet ut certae personae designatae conferatur, etc. — S. Lig. n. 133. 134.

1085. — QUAER. *Quaenam sint conditiones, ut valeat resignatio vel permutatio beneficii?*

Resp. Requiritur 1° ut libere fiat; 2° ut fiat coram (4) Episcopo vel Papa; 3° ut acceptetur a Prelato, in cuius manibus fit, et ab illo, cui confertur; 4° ut adsit consensus Patroni vel electorum, quando beneficium est ex patronatu vel electione. — Vide S. Lig. n. 133.

Ad beneficium refertur pensio ecclesiastica, quae est ius percipiendi fructus ex alieno beneficio. Pensio vero triplex est: 1° *laica*, quae datur laicis ob obsequium temporale in Ecclesiam; 2° *ecclesiastica*, quae datur Clericis propter ministerium spirituale; 3° *mixta*, quae datur Clerico tantum propter honestam sustentationem.

(2) Haec ratio subinde deficit. Nam quibusdam in locis nemo ad parochiale beneficium concurrat, quia ita tenues habet redditus, ut ad sustentationem parochi nequaquam sufficiat. Hinc etiam fit, ut hac de causa S. Congregatio aliquando Parochum ab applicanda certis diebus missa pro populo dispenset.

(3) Etiam in casu praecedenti requiritur iudicis sententia sin minus condemnatoria, saltem *declaratoria criminis*; quia nemo per se abdicare cogitur.

(4) Intellige, *interveniente consensu et auctoritate* Episcopi vel Pontificis, prout scilicet beneficii collatio ad Episcopum vel ad Papam pertinet.

Requiritur autem ad pensionis validitatem 1° ut accedat dispensatio Papae; 2° ut detur iusta de causa; 3° ut ordinarie non excedat tertiam beneficii partem.

PARS TERTIA DE STATU RELIGIOSO

1086. — Praeter viam mandatorum, per quam omnes homines ad consequendam salutem aeternam tendere debent, datur via consiliorum seu perfectionis specialis, quae est mere consilii, et paucis tantum proponitur a Deo ipso selectis, qui mundo valedicentes vitam in monasteriis ducunt.

Duplicem hanc viam Christus ipse nos docet in multis Evangelii locis; v. gr. *Matth.* 19. 17., dicit adolescenti de via salutis inquirenti: *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata.* Et v. 21.: *Si vis perfectus esse, vende quae habes, et da pauperibus, et habebis thesaurum in coelo; et veni, sequere me.*

Adest etiam tertia quaedam via media inter utramque praecedentem, nempe via castitatis, seu continentiae in saeculo servatae.

Hinc triplex hominum classis, ratione mediorum ad Deum consequendum propositorum, statuitur, seu triplex vitae status, scilicet 1° status matrimonii; 2° caelibatus, 3° vitae religiosae. Hinc etiam triplex gradus perfectionis; caelibatus enim, ut declaravit S. Paulus, et definiit *Conc. Trid.*, perfectior est matrimoniali statu; vita autem religiosa est omnium, ut patet, perfectissima. Status sacerdotalis licet dignitate omnium praestantissimus sit, ratione tamen perfectionis longe vitae religiosae cedit. Quemadmodum autem *mirabilis est Deus in sanctis suis*, ita etiam in variis modis, quibus eos ad sanctitatem promovet.

Agendum 1° de natura status religiosi; 2° de vocatione religiosa; 3° de obligationibus Religiosorum vi votorum; 4° de privilegiis Regularium; quibus accedet Appendix de conditione Religiosorum in Gallia.

CAPUT I.

DE NATURA STATUS RELIGIOSI

1087. — Status religiosus est stabile vitae institutum ab Ecclesia approbatum pro fidelibus, qui sub certa regula, et communi vivendi modo tendere volunt ad perfectionem per tria vota perpetua paupertatis, castitatis et obedientiae.

Dixi 1° *stabile vitae institutum*; quia Religiosus per tria vota religionis se in perpetuum Deo devovet.

Dixi 2° *ab Ecclesia approbatum*; status enim religiosus cum sit sacra quaedam communitas, a potestate spirituali institui debet. Olim quidem haec approbatio a quolibet Episcopo pro dioecesi sua concedebatur; sed statutum est postea in *Conc. Later.*, sub Innoc. III., ne nova Religio inducatur, nisi a Summo Pontifice approbata fuerit. — S. Lig. l. 4. n. 5.

Dixi 3° *qui... tendere volunt ad perfectionem*; religiosus enim *vi suae Professionis* tenetur *sub gravi* ad studendum aliquo modo perfectioni per votorum observantiam; quia *vi suae Professionis* tenetur velle servare suum statum, qui est status perfectionis. Non tenetur autem Religiosus *vi suae Professionis* esse perfectus, sed solum perfectioni studere. — *Ita omnes.*

1088. **Resolves.** — 1° Ad essentiam Religionis non requiruntur vota *solemnia*, sed sufficiunt vota *simplicia*. Omnes enim conditiones ad Religionis substantiam necessariae etiam in votis simplicibus habentur; siquidem per ea homo potest se perpetuo mancipare Deo in Ordine ab Ecclesia approbato (1). Constat insuper ex Bulla Greg. XIII., *Ascendente Domino*, in qua Pontifex declaravit, esse veros Religiosos in Soc. Iesu etiam illos, qui sola vota simplicia emisissent.

2° Sunt Religiosi illi, qui in Religione approbata, secundum certam regulam, tria vota essentialia emittunt. Contra autem non sunt Religiosi *proprie dicti* ii, qui licet tria haec vota emittant, et in communi vitam ducant, regulam tamen a Sede Apostolica approbatam non profitentur. Hinc variae Congregationes virorum aut piarum feminarum ab Episcopo tantum approbatae, Ordines stricte religiosos non constituunt. Attamen qui in huiusmodi Congregationibus vota simplicia emittunt, et sub communi regula atque Superioris dependentia vivunt, eodem merito coram Deo ac Religiosi *proprie dicti* gaudere possunt, siquidem eandem sui abnegationem Domino exhibeant. Notamus vero, ex hodierna praxi Sedem Apostolicam nova Instituta religiosa non approbare ut Ordines *proprie dictos cum professione votorum solemnium*, sed solum ut Congregationes religiosas (sive strictius ex modo loquendi S. Sedis, ut Congregationes saeculares) *cum votis simplicibus*, quibus proinde privilegia votis solemnibus concessa *per se* non competunt. — V. *Analecta I. P.*

3° Religiosi non sunt ii, qui edito voto perpetuae paupertatis et castitatis, obedientiam Confessario aut Episcopo vovent. Ratio est, quia *vi* huius voti Superioribus non subiiciuntur.

(1) *Ordo ab Ecclesia approbatus* hic distinguitur a *Congregationibus religiosis*, quae (ut A. infr. monet) etiam *saeculares* dicuntur. Proinde quod Gregorius XIII. definivit de Scholasticis S. Iesu, eos veros esse Religiosos, licet simplicia

tantum vota emisissent, id ipsum etiam de illis, qui ex recenti SS. D. N. Pii PP. IX. dispositione per aliquot annos simplicibus tantum votis innodati manent in religiosis Ordinibus, antequam solemnem professionem emittant, prorsus dicendum videtur.

4° Ex Decreto Pii IX. promulgato per litteras encyclicas S. Congr. Reg. ad Superiores Ordinum Religiosorum datas 19 Mart. 1857., Religiosi omnes eorum Ordinum, in quibus vota solemnia emittuntur, in posterum absoluto tyrocinio tantum vota *simplicia* emittunt, saltem ad triennium, deinde ad *solemnia* vota admittuntur, si a Superioribus suis digni reperiantur. Iustis autem de causis Professio solemnialis etiam diutius poterit differri, quamquam non ultra aetatem 25 annorum expletorum. — V. *Analecta I. P.*, serie 2^a, col. 2954.

Ex declarationibus autem S. Congregatione Regul. datis die 25 Februarii 1859, etc., et ad praefatum decretum spectantibus, vota simplicia, de quibus agitur, perpetua sunt ex parte voventis, et eorum dispensatio Summo Pontifici reservatur. Ex parte tamen Ordinis solvi per dimissionem Professorum possunt, ita ut data dimissione, eo ipso professi ab omni dictorum votorum vinculo liberi fiant. Nemo vero ex causa infirmitatis post Professionem votorum simplicium exortae dimitti poterit (2). Caeterum professi horum votorum participes fiunt omnium gratiarum et privilegiorum, quibus solemniter Professus in eodem Ordine fruuntur. — V. *Analecta I. P.* 24. Sept. 1859., col. 1891.

1089. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *Quaenam requirantur ad valorem Professionis?*

Resp. Requiruntur conditiones sequentes:

1° Aptitudo voventis, scilicet ut decimum sextum annum aetatis suae integre expleverit; ut saltem annum integrum Novitiatus cum religioso habitu (3) transegerit; ut nullum habeat impedimentum, quod ex statutis a S. Pontifice confirmatis substantiale esse censeatur.

2° Consensus et acceptatio expressa vel tacita Praelati Ordinis, vel Capituli, ubi requiritur. Error autem circa substantiam, tam ex parte profitentis, quam admittentis, Professionem irritam facit.

3° Libertas voventis, id est ut Professio sponte fiat, secluso gravi metu, vel etiam metu reverentiali coniuncto cum precibus importunis saepius repetitis, blanditiis, imperio, aut gravi offensione vel indignatione diu continuata consanguineorum. — S. Ligor. n. 7., et *de Matrim.* n. 1056. (4).

(2) Alii latius eiusmodi legem extendunt, ut eiici, nisi culpa aliqua intercedat, nulla alia de causa possit.

(3) Hoc intellige, prout exigunt, vel non exigunt Ordinis cuiusque Constitutiones, aut etiam temporum, locorumve adiuncta postulant, aut ferunt.

(4) De metu reverentiali clarius sic S. Alphonsus (lib. 4. n. 7.): *Professio*

sponte facta sit, non cogente gravi metu, qualis esset... Item metus reverentialis, non quidem se solo, sed accedente precum, blanditiarum, et imperii saepius repetita importunitate, aut gravi offensione, aut diu continuata indignatione consanguineorum, adiunctis etiam minis de subsidiis negandis, si ex Religione egrediatur.

1090. — QUAER. 2° *Ad quid teneatur Episcopus quoad puellas Religionem ingressuras?*

Resp. Tenetur *sub gravi*, ex statuto *Concilii Trid.*, explorare per se, vel, ipso impedito, per Vicarium aut deputatum, voluntatem illarum puellarum, tum ante susceptionem habitus, tum ante Professionem. Non tamen gravis reputaretur omissio unius e duobus examinibus. Caeterum invalida non foret Professio, si examen utrumque omitteretur, modo puellae in Professione emittenda liberae fuerint. Requiritur huiusmodi examen, etiamsi monasterium, quod puella ingressura est, exemptum esset a iurisdictione episcopali; quia Episcopus tunc agit uti a Sancta Sede ad id delegatus, — S. Lig. n. 4.

QUAER. 3° *An integritas anni Novitiatus requiratur ad validitatem?*

Resp. Affirm., ita ut anno bissextili sit exspectandus lapsus diei, qui addendus est. Sic expresse declaravit Sacra Congr. *Conc. Trid.* Tempus autem Novitiatus incipit a momento susceptionis habitus (5).

1091. — QUAER. 4° *An interruptio Novitiatus validitati Professionis officiat?*

Resp. Affirm. Constat ex decreto S. Congr. *Conc.*, quae statuit, Novitium, qui e monasterio abierat, ut aliam Religionem ingrederetur, et duabus tantum horis in alio conventu transactis facti poenitens redierat, ad probationis annum rursus inchoandum teneri.

QUAER. 5° *Quandonam annus probationis interrumpi censeatur?*

Resp. 1° Censetur interrumpi praecipue, 1° quoties Novitius egreditur e monasterio sine licentia cum animo non revertendi, etiamsi statim revertatur, ut ex modo dictis constat; 2° quoties dimittitur absolute a Superioribus, et deinde iterum admittitur; 3° si discedat privata auctoritate, ut ingrediatur aliam domum vel aliam provinciam etiam eiusdem Ordinis.

Resp. 2° Non censetur autem interrumpi Novitiatus, 1° si Novitius aegrotet in domo, etiam notabili tempore, licet exercitiis Novitiorum adesse minime possit; 2° si violentia coactus e domo discedat; 3° si accepta licentia ad parentes vel alios brevi tempore divertat sanitatis recuperandae, aut negotiorum agendorum gratia; 4° si falsa accusatione dimittatur, et postea, cognita veritate, rursus admittatur; 5° si iter agat iussus a suis Superioribus, quia tunc sub eorum dependentia remanet. — Plures alii sunt casus dubii, qui apud auctores videri possunt.

Haec enim singula, vel certe simul iuncta, considerata conditione hominis rudis, timidi, et metum iustum incutere possunt, et professionem irritare, ut Laymann cum aliis etc.

(5) Hoc valere poterit cum iis Ordinibus, qui peculiari habitu utuntur. Nam v. gr. Societas Iesu, quae vi suarum Constitutionum proprio quopiam habitu non utitur, haec lege non tenetur.

1092. — QUAER. 6° *Quibus mediis teneatur Religiosus tendere ad perfectionem?*

Resp. 1° Tenetur tendere *primario* per media essentialia status religiosi, nempe per observationem trium votorum, paupertatis, castitatis et obedientiae. Haec enim si saltem plerumque non observet, Religiosus tantum *nomine et habitu*, non autem *re* nuncupari potest (6).

Resp. 2° Tenetur tendere *secundario* etiam per media accidentalialia, scilicet per proprias Ordinis Regulas, saltem ea auxilia non contemnendo. Tunc autem censetur Religiosus regulas praetermittere ex contemptu, quando eas transgreditur animo non subiacendi illis vel Praelatis suis; vel si eas ut inanes habeat (7). — S. Lig. n. 10. — Laymann, — Busemb. — Sanchez, — Lessius, etc.

1093. — QUAER. 7° *Quandonam Religiosus graviter peccet contra praeceptum tendendi ad perfectionem?*

Resp. In hoc graviter delinquit, 1° Si vota saepe saepius infringat *in re gravi*, ut patet; quia praetermittit media ad hanc obligationem servandam essentialia, et consequenter omnino necessaria. — *Ita omnes.* 2° Si regulas ex contemptu generatim transgrediatur, ut modo dictum est. Secus vero, si eas violet concupiscentia ductus, vel quia putat eas non esse sibi necessarias ad salutem, vel si cogitet, eas non praecipere sub gravi. Nam transgredi regulas in rebus exigui momenti, etiam ex consuetudine, praeciso contemptu, veniale non excedit. — *Ita expresse* S. Lig. n. 10. cum S. Thoma, Salmant., et alii communiter.

Non desunt tamen, qui contendunt peccare graviter contra obligationem tendendi ad perfectionem Religiosum, qui frequenter, aut saltem plerumque, regulas infringit; quia sunt media efficacia, licet secundaria, ad Religiosum in via perfectionis dirigendum; sed prior sententia, quae communis est, verior apparet, modo omissio regularum in gravem et frequentem votorum violationem non inducat (8).

(6) Hoc intellige quoad *vitae rationem*; nam quoad *statum* religiosus etiam re et est, et dicendus est.

(7) Regulas habere uti inanes non semper infert veri nominis contemptum. Aliud sane est contemnere auctoritatem praecipientis, aliud parvi pendere rem praecipiam quasi inutilem aut imprudentem etc. In priori casu habes vere *formalem* contemptum, non item in posteriori. Quod quidem fac prae oculis habeas ad rite ea quoque intelligenda, quae in seq. Quaest. 7. leguntur.

(8) *Existimo, raro contingere, ut illa remissio animi in servandis regulis levioribus, etiam directe voluntaria, sit ex hoc solo titulo peccatum mortale: quia illa negligentia, per se loquendo, tantum est dispositio remota, nisi accedant aliquae peculiares circumstantiae, quae in aliqua materia consumment occasionem proximam.* Ita Suarez (*De Relig. Tract. VIII. lib. 1. cap. 4. n. 18.*). Vid. et Card. De Lugo (*De Poenit. disp. 15. n. 49-50.*).

1094. — QUAER. 8° *An peccet graviter Religiosus, qui intendit servare tantum mandata obligantia sub gravi, et de caeteris nullatenus curare?*

Resp. Duplex est sententia probabilis:

I^a SENTENTIA absolute *affirmat*, quia ipsum propositum non curandi de regulis, etiam non praecipientibus sub peccato, est virtualis earumdem contemptus. — Lacroix, l. 4. n. 57. — Elbel, — Sylvius, etc.

II^a SENTENTIA *negat*. Ratio est, quia eo ipso quod Religiosus velit plura illa adimplere, quae obligant sub gravi, iam tendit ad perfectionem, cum velit adimplere plura, quae respectu aliorum non obligant, sed sunt meri consilii. — Ita Sanchez, — Salmant., etc. — et hanc sententiam vocat communioem et probabiliorem S. Lig. n. 10.

Caeterum recte advertit S. Lig. n. 11., Religiosum ita dispositum in gravi peccandi mortaliter periculo versari ex aliis capitibus posse, v. gr. ratione periculi transgrediendi vota, vel grave damnum inferendi Religioni quoad disciplinam, etc.

1095. — QUAER. 9° *An vel quatenus obliget sub peccato regula distributive sumpta, seu attentis singulis regulis in particulari?*

Resp. In plerisque Ordinibus regula, *generatim loquendo*, et *per se* non obligat sub peccato, ne veniali quidem. Constat ex ipsis constitutionibus variorum Ordinum, et ex communi interpretatione Theologorum. Excipiendi sunt Ordines, in quibus constitutiones oppositum expresse statuunt.

Dixi 1° *generatim loquendo*; quia quaecumque cadunt sub votis aut praeceptis expressis Superiorum, non carent culpa, et quidem gravi pro gravitate materiae, ut infra de votis dicemus.

Dixi 2° *per se*; quia Theologi conveniunt, transgressionem regulae rarissime omni culpa ob rationes extrinsecas vacare. Dicit S. Lig. n. 10., talem transgressionem vix unquam a veniali excusandam esse, quia fere semper aderit culpa aliqua ratione negligentiae, concupiscentiae, scandali, pigritiae, aut alterius cuiuslibet motus inordinati (9). — Ita etiam Laym., — Suarez, — Busemb. — Sanchez, etc.

1096. — QUAER. 10° *An peccet graviter Praelatus leves defectus subditorum corrigere negligens?*

Resp. Affirm., si defectus plures sint, et tales ut disciplinam notabiliter valeant relaxare. Ideo tenetur Praelatus defectus subditorum in damnum totius Communitatis vergentes non solum corrigere, sed etiam inquirere, ut corrigat, seclusa tamen nimia sollicitudine. Aliquando tamen expedit ut dissimulet, si defectus scandalum non afferant, vel si praevi-

(9) Hisce non comprehenditur, ut patet, rationabilis usus epicheiae.

deat, subditum ex correctione peiorem evasurum, vel si tempus opportunius sit expectandum. Id enim ad maius bonum obtinendum, aut malum removendum prudentia suadet. — S. Lig. n. 13. *et alii communiter.*

QUAER. 11° *An vel quatenam obligatio recitandi Officium divinum oriatur ex professione religiosa?*

Resp. 1° Nulla est obligatio *vi professionis religiosae* in se spectatae; et reipsa plures sunt Ordines religiosi, in quibus Professi nullatenus ad Horas obligantur, nisi in sacris sint constituti.

Resp. 2° Gravis urget obligatio recitandi Officium divinum statim a facta Professione omnium Ordinum Religiosos, qui emittunt vota solemnia et ad eorum destinantur, ita ut impediti a choro privatim Horis canonicis satisfacere debeant, sive sint Clerici, sive laici, sive viri, sive feminae; exceptis tamen *Conversis*. — Ita communissime. — S. Lig. l. 4. n. 141. contra *paucos*.

In Ordinibus tamen, in quibus recitatur tantum Officium B. M. V. haec recitatio non obligat sub gravi, licet vota solemnia in istis Ordinibus emittantur, v. gr. in Ordine Monialium a Visitatione dictarum, ut pluries decisum fuit.

Insuper in Communitatibus, quibus praeter Officium diei recitandum est etiam Officium Beatae Virginis aut Defunctorum, aut septem Psalmi poenitentiales, obligatio non afficit privatim recitantes Officium extra chorum; imo nec recitantes in ipso choro, saltem communiter, ut dictum est supra n. 1010. — S. Lig. n. 143.

1097. — QUAER. 12° *An Papa a votis solemnibus dispensare possit?*

Resp. Affirm., gravissima de causa. Ratio est, quia solemnitas votorum ex solo Iure ecclesiastico instituta fuit, ut constat ex Extrav. Ioannis XXII. tit. 6. et ex Bulla *Ascendente Domino*, in qua Gregorius XIII. dicit: *Nos considerantes voti solemnitatem sola constitutione Ecclesiae inventam esse*, etc. Ergo Summus Pontifex dispensare potest in votis solemnibus, sicut in votis simplicibus, siquidem ratio discriminis, quod inter illa intercedit, est de mera institutione ecclesiastica (10). Atqui iuxta omnes Pontifex dispensare potest in votis simplicibus. Ergo etc. Constat etiam ex pluribus exemplis in historia Ecclesiastica relatis, Summos Pontifices huiusmodi potestate aliquando usos fuisse. Postremis praesertim tempo-

(10) Propterea valida foret dispensatio, etiamsi absque causa concederetur; quod tamen intelligendum est de voti solemnitate, non autem de voti vinculo; hoc enim ut solvatur, causam requirit. Proinde religiosus professus sic dispensatus valide

quidem contraheret matrimonium, quia vis dirimendi non simpliciter a voto, sed a voti pendet solemnitate, quae in praesenti hypothese auferretur; illicite tamen iniret nuptias, utpote voto, licet tantum simplici, adhuc constrictus.

ribus Pius VII. plures huius generis dispensationes Monachis ac Monialibus solemniter professis concessit ad matrimonia sacrilege inita revalidanda. — Ita Bouvier, qui dicit, communissimam esse nunc Theologorum sententiam, contra Billuart et nonnullos *alios*.

CAPUT II.

DE VOCATIONE RELIGIOSA

1098. — Certum est dari vocationem divinam, Deum scilicet benignissima providentia aliquos prae aliis ad statum excellentiorem et perfectiorem vocare, et simul dotes et gratias ad illum rite exequendum et servandum largiri, praesertim quoad statum ecclesiasticum et religiosum. Cum enim omnia in ordine naturali a Deo gubernentur modo singulis proprio, a *fortiori* ergo in ordine supernaturali. Aliunde ad statum perfectiorem amplectendum et prosequendum requiruntur dotes et gratiae speciales, quae a solo Deo, supremo dispensatore, concedi possunt. Constat insuper ex variis S. Scripturae locis. Sic de Sacerdotio in particulari dicit Apost. *Hebr.* 5. 4.: *Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron...* Idem porro dicendum de vita religiosa, quae est status perfectior et multo difficilior.

1099. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An vel quomodo peccet, qui se ad Religionem vocatum sentiens, divinae vocationi non obsequitur?*

Resp. 1° *Per se, rigurose loquendo, nullatenus peccat; quia divina consilia per se nullam imponunt obligationem, cum in hoc praecise a praeceptis differant.*

Resp. 2° *Vix tamen excusari ab aliqua culpa potest ob periculum aeternae salutis, cui se committit. Imo non excusaretur a peccato gravi, qui persuasum haberet, unicum medium salutis aeternae adipiscendae hoc ipsi superesse, ut a mundi periculis aufugiat.*

At vero sunt ne in malo statu illi, qui certi moraliter de vocatione divina ad Religionem, nituntur sibi persuadere, se salutem suam aequae facile consequi posse manendo in saeculo, vel ad illud redeundo? Non videtur dubitandum, quin isti magno discrimini salutis se exponant; quia manendo in saeculo contra Dei vocationem, semet specialibus illis privant auxiliis, quae Dei providentia ipsis in religione praeparaverat, et ideo difficulter saeculi tentationibus resistunt. Attamen S. Ligorius non audet certum de hoc iudicium ferre.

1100. — **QUAER.** 2° *Quomodo peccet, qui non vocatus, statum perfectiorem Religionis vel Clericatus nihilominus suscipit?*

Resp. *Peccat graviter, si defectum vocationis clare noverit, tum ob reverentiam sacris Ordinibus et Religioni debitam, tum ob iniuriam Deo*

illatam, tum praesertim ob periculum salutis, quod incurrit, dum suscipit obligationes, quibus moraliter satisfacere non poterit, utpote carens specialibus auxiliis, quae solis a Deo vocatis conceduntur. Excusabitur tamen ab illa culpa, si voluntatem firmam habeat obligationes assumpti status adimplendi.

1101. — **QUAER.** 3° *An peccent graviter parentes vel Superiores, qui avertunt filios vel subditos a statu religioso?*

Resp. 1° *Affirm.*, si eos avertant iniuste per minas, vim, fraudem, aut importunas preces; quia illos impediunt a consecutione magni boni, ad quod ius habent (11).

Resp. 2° *Affirm.*, plerumque, etiamsi eos tantum precibus et promissionibus avertant; quia hoc esse non potest sine gravi illorum damno. — *Ita communiter* cum S. Lig. qui dicit, hanc sententiam esse omnino tenendam contra *aliquos*. — Non peccant tamen parentes, qui se opponunt ad tempus piis desideriis filiorum iuniorum ad constantiam eorum probandam, vel ob aliam iustam causam (12). Attamen hac in re ad vitandas hallucinationes consilii Confessarii aut viri probi ac docti stare debent.

QUAER. 4° *An peccent filii Religionem ingredienti invitati aut insciis parentibus?*

Resp. *Neg.* *per se loquendo*, licet in praxi hoc ordinarie non expediat, nisi iniustam vexationem aut impedimentum merito timeant. Ratio est, quia nisi parentes iusta de causa obsistant, filii omnino liberi sunt circa status vitae electionem. — *Recole dicta de quarto praec. n. 369.*

1102. — **QUAER.** 5° *Quaenam sint signa vocationis religiosae?*

Resp. *Generatim loquendo* seu iuxta providentiam ordinariam duo requiruntur et suffiunt ad vocationem divinam probandam, scilicet debita aptitudo et voluntatis propensio.

1° *Aptitudo* intelligitur idoneitas ad statum religiosum *in genere*, et in particulari ad observantiam *talis Ordinis* propriam. Consistit autem in recto praesertim iudicio, in indole bona, in animo submisso obedientiae iugo, in scientia relative sufficienti, et in carentia defectuum corporis et animi, qui rationi huius vitae repugnant.

2° *Inclinatio naturalis* (13) et *constans*, quae proinde non sit fre-

(11) Non solum impediunt ab ingentis boni consecutione, sed filios discrimini salutis aeternae exponunt.

(12) Iusta censi ea causa potest, propter quam neque Superiores Ordinis facile candidatum admissuri essent. Caeterum etiam in probanda iuniorum constantia haud modica discretione opus est, ne sci-

licet candidati fragilitas a vocatione alioquin vera ipsum avertat.

(13) *Naturalem* hic intellige spontaneam animi propensionem, quae inde feroritur, quod status religiosus menti exhibetur ceu indoli propriae congruus, et ad internam pacem felicitatemque adducendam idoneus.